

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم

بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

نویسنده: نیکولای بابکین - (Nikolay Bobkin)

برگردان از: ا. م. شیری

۱۷ دسمبر ۲۰۱۳

افغانستان در برنامه های ستراتیژیک ایران

امریکا قصد دارد پس از پایان مهلت مجوز شورای امنیت سازمان ملل متحد در سال ۲۰۱۴ در افغانستان باقی بماند و فقط منتظر موافقت رئیس جمهور، حامد کرزی است که هنوز از امضای توافقنامه همکاری ستراتیژیک با واشنگتن امتناع می کند. بر اساس گزارشات منتشره از کابل، چین، روسیه، هند، پاکستان، ترکیه و کشورهای آسیای میانه نسبت به توافقنامه نظر مثبت دارند. ایران تنها کشوری است که با امضای توافقنامه بین افغانستان و ایالات متحده آمریکا مخالف است. در روزهای آینده رئیس جمهور افغانستان برای مذاکره در مورد توافق افغانستان- امریکا سفر رسمی به ایران خواهد کرد.

در تهران بر این باوراند، که حضور نظامی امریکا و ناتو می تواند هم برای افغانستان و هم برای منطقه به طور کلی، عواقب منفی داشته باشد. با نگرانی ایرانی ها از این که افغانستان می تواند به اهرمی تبدیل شود، که به کمک آن امریکا از تنظیم سطح تهدیدها علیه کشورهای هم مرز با افغانستان به نفع خود بهره برداری نماید، می توان موافق بود. اما سایر همسایگان افغانستان به عکس، معتقدند، پولیس و ارتش افغانستان که کنترل بیش از هفتاد درصد خاک کشور به آنها واگذار شده، بدون حمایت نظامی امریکا مشکل بتوانند از عهده تامین نظم و امنیت کشور برآیند، با موضع مقامات ایران مخالفند.

تلفات نیروهای پولیس و واحدهای محلی دفاع از خود افغانستان در حال حاضر، روزانه به بیش از ۱۰۰ نفر کشته و ۳۰۰ نفر مجروح بالغ می شود، و هیچ دلیلی هم برای اثبات این مدعا وجود ندارد، که بعد از خروج نیروهای امریکا از میزان این تلفات و از شدت درگیریهای مسلحانه کاسته خواهد شد. مرحله حاد جنگ داخلی پیش بینی می شود، هشدارهایی مبنی بر تکرار «سناریوی خونین سوریه» شنیده می شود، زیرا هیچ گروه سیاسی دارای توانایی ایجاد تعادل قواء در افغانستان نیست. هر کسی از اجتناب ناپذیری وخامت اوضاع در کشور پس از خروج قوای امریکا بیم دارد، ولی در تهران، مثل این که، کمتر در باره شرارتها فکر می کنند. از نظر ایرانیها اجازه ندادن به ادامه اشغال افغانستان تا سال ۲۰۲۴، به طوریکه در پیشنویس توافقنامه آمده و فعلا حامد کرزی از امضای آن خودداری می کند... مهم است.

از منظر حقوق بین الملل دیپلوماسی ایران کاملاً حق دارد کشور همسایه اش را برای امتناع از امضای توافقنامه حضور نظامی امریکا در افغانستان زیر فشار قرار دهد. به خصوص این که مهلت مجوز شورای امنیت سازمان ملل متحد پایان می یابد، ولی امریکائیهها تصمیم دارند بر اساس امضای توافقنامه با دولت کنونی افغانستان در این کشور

بمانند. چرا که احتیاط می کنند پس از دور بعدی انتخابات ریاست جمهوری افغانستان در بهار سال ۲۰۱۴ ممکن است امضاء نشود. ایران قصد دارد مقامات این کشور را به امتناع از عقد قرارداد با امریکا متقاعد سازد.

کابل بر این باور است، که ایران سعی می کند با ایجاد موانع در مقابل امریکا و سایر کشورهای غربی، همه زمینه های گسترش نفوذ خود در منطقه را فراهم سازد. ایران برای ایجاد مناسبات حسنه هم با دولت افغانستان و هم با اقلیت شیعه این کشور تلاش می کند. رژیم ایران با ترویج ایدئولوژی خود، باعث تنش بین پیروان اهل تسنن و تشیع می گردد. همچنین، اتهاماتی دایر بر «هجوم فرهنگی» ایران، کوشش برای کنترل افغانستان به کمک رسانه های جمعی و فعالیتهای دینی شنیده می شود. در حال حاضر ۶ کانال تلویزیونی و ۱۵ فرستنده رادیویی با پول ایران در افغانستان فعالیت می کنند. سازمان امنیت افغانستان متناوباً در باره واقعیت حمایت تهران از گروههای شورشی طرفدار ایران مخالف دولت در مناطق مختلف کشور گزارش می دهد. دولت افغانستان بارها تهران را به رعایت توافقنامه همکاری استراتژیک بین ایران و افغانستان فراخوانده است. همچنان که معلوم است، دل کابل از اعتراض همسایه غربی به سیاست افغانستان به اندازه کافی پُر است.

اما رهبری جنبش «طالبان» که حامد کرزی را به امتناع از امضای توافقنامه با امریکا فراخوانده، با این سیاست ضد امریکائی ایران کاملاً موافق است. منطق طالبانها قابل درک است: آنها به امید بازگشت به کابل به عنوان طرف پیروز در جنگ داخلی آینده، با ادامه اشغال افغانستان مخالفند. اگر پیروز طالبان قابل تردید باشد، در این که این جنگ را آنها به راه خواهند انداخت، جای شکی نیست. با وجود نظام سیاسی کنونی، برقراری ثبات در افغانستان بدون «طالبان» غیرممکن است. اما طالبان ضمن اولویت دادن به «قانون زور»، قصد ندارند در انتخابات ریاست جمهوری آینده افغانستان در بهار سال ۲۰۱۴ شرکت کنند. کابل و همچنین امریکائیها شانس زیادی برای رسیدن به تفاهم متقابل با طالبان ندارند. با این وجود، کابل راههای به پشت میز مذاکره نشانیدن طالبان را جست و جو می کند. امریکائیها نیز به سهم خود، روی برقراری مجدد تماس مستقیم با «طالبان» حساب باز کرده اند.

بسیاری از کارشناسان بر این باوراند، که ایران هم «طالبان ایرانی» خود را دارد. در هر صورت، ایرانیها نه تنها با طالبان مبارزه کرده اند، حتی در اغلب موارد بر سر تقسیم حوزه نفوذ با آنها به توافق رسیده اند. نمی توان چنین توافقی را در شرایط جدید منتفی دانست. طالبان برای رسیدن به هدف خود به طور کلی می توانند به ایران اتکاء نمایند. زیرا، به عقیده آنها ایرانیها بسیار بهتر از امریکائیها هستند و مدعی تمام افغانستان هم نیستند. برای ایران، تسلط بر مناطق سکونت ۱۵ درصد شیعه افغانستان، که نمایندگان آنها در هیچ شرایطی نمی توانند در رأس رهبری کشور قرار گیرند، مهم است. تهران به طور سنتی سعی می کند از موضع مقتدری در مناطق مسکونی اقلیت تاجیک برخوردار باشد. لازم به ذکر است، که محمود احمدی نژاد، رئیس جمهور سابق ایران در نظر داشت احیای ناسیونالیسم فارسی را در مقابل موضع رهبر دینی ایران مبنی بر فقط اسلام به مثابه هویت ایرانی قرار دهد. تاجیکهای افغانستان جزو محدوده منافع ایران بوده اند و همواره از سوی ایران حمایت شده اند.

همچنین باید در نظر گرفت، که تهران می تواند به حساب بازگشت اجباری بیش از ۳ میلیون نفر مهاجر افغان مقیم ایران که تقریباً نیمی از آنها مهاجران غیرقانونی هستند، شمار همکاران خود را در افغانستان افزایش دهد. اکثریت افغان های مقیم ایران، با ایرانیها ادغام شده اند، به یک زبان صحبت می کنند و دارای فرهنگ و زندگی مشترک هستند. در ماه نومبر سال ۲۰۱۲ دولت ایران تصمیم گرفت بیش از ۱ میلیون و ۶۰۰ هزار نفر از مهاجران افغان را تا سال ۲۰۱۵ به میهن شان اخراج کند. این تصمیم با این که موجب خشم کابل گردید، اخراج مهاجران افغان از ایران شروع شد. بالاخره، تهران همچنان به عنوان تغذیه کننده اصلی هرات- یکی از ولایات نسبتاً بزرگ افغانستان واقع در غرب کشور در مرز ایران باقی می ماند. اکثریت جمعیت هرات شیعه هستند و در سالهای جنگهای داخلی قبلی با واحدهای

مسلح جنبش «طالبان» به شدت مقابله کردند. اکنون در نتیجه سرمایه‌گذاری‌های ایران در اقتصاد هرات، حجم مبادلات بازرگانی مرزی دو طرفه تقریباً تا ۲ میلیارد دلار افزایش یافته است (اطلاعات مربوط به سال ۲۰۱۲).

ایران به موازات گسترش بازرگانی، کارهای بازسازی، تأسیس مراکز تحصیلی و سرمایه‌گذاری در زیرساختها، توجه خاصی بر همکاری با مقامات استانیهای همسایه در کشور افغانستان در عرصه مبارزه با قاچاق مواد مخدر مبذول می‌دارد. در این مورد هم ایران ایرادات جدی به امریکا دارد.

در طول ۱۲ سال حضور نیروهای آیساف (نیروهای بین‌المللی کمک به تأمین امنیت) در افغانستان، این کشور بیش از هر کشور دیگر جهان هروئین تولید و صادر کرده است (عجب نیروهائی! عجب کمک به امنیتی! با احتساب کشتار صدها هزار نفری مردم افغانستان و ایجاد ویرانیهای عظیم مفهوم کمک به امنیت انتلاف غربی باز هم روشنتر می‌شود. مترجم). امریکانیها درست در زمانی که خاک افغانستان پا گذاشتند، که در سال ۲۰۰۱ کمترین میزان مواد افیونی (مجموعاً ۱۸۵ تن) از سال ۱۹۹۲ به این سو در کشور تولید می‌شد. تولید مواد مخدر در افغانستان در سالهای اشغال خارجی تقریباً ۴۰ برابر افزایش یافت. انتلاف غربی افغانستان را به یگانه رهبر قاچاقچیان مواد مخدر در جهان تبدیل کرد. امروز ۸۰ درصد محصول خشخاش جهان در افغانستان به عمل می‌آید. ایران در دالان ترانزیت مواد افیونی تولید شده در افغانستان و مصرف‌کنندگان اروپائی آن واقع است. دولت ایران سالانه بیش از ۸۰۰ میلیون دلار برای مبارزه با قاچاق مواد مخدر هزینه می‌کند. این در حالیست، که سازمانهای بین‌المللی مبلغ ناقابل، سالانه مجموعاً ۱۵ میلیون دلار برای مبارزه با مواد مخدر به ایران پرداخت می‌کند.

اثربخشی مبارزه ایران با قاچاق مواد مخدر بسیار بالاست. برای مقایسه: اگر نیروهای انتظامی-امنیتی روسیه فقط نزدیک به ۴ درصد هروئین و دیگر مواد افیونی وارده به کشور را از دور خارج می‌کنند، این میزان در ایران به ۳۳ درصد بالغ می‌شود. ایران به لحاظ کشف و ضبط مواد مخدر پیشتاز همه کشورهای جهان است و مهمترین همکار سازمان ملل متحد در مبارزه با توزیع آنها به حساب می‌آید (یکی از علل اصلی خصومت امریکا و غرب با ایران درست همین واقعیت است. مترجم).^(۱) در سالهای اخیر بیش از ۷۰۰ کیلومتر خندق در مرز میان ایران و افغانستان حفر شده، احداث استحکامات مرزی، از جمله آنها، موانع مجهز به سیم خاردار و دیوارهای بتونی گسترش یافته است. حاکمیت ایران هزاران مأمور امنیتی و سایر نیروهای انتظامی را در شرق کشور مستقر ساخته است. سهم ایران از کشف و ضبط تریاک و مورفین در همه جهان، به ترتیب ۸۰ و ۴۰ درصد است. در مدت پنج سال اخیر مأموران انتظامی-امنیتی ایران سالانه به طور متوسط ۶۰۰ تن مواد مخدر از قاچاقچیان مصادره کرده اند. به علت امتناع امریکانیها از مبارزه با قاچاقچیان افغانستان، مواد مخدر برای خود ایران به یک فاجعه ملی تبدیل شده است. شمار معتادان به مواد مخدر در کشور، قریب ۲ میلیون نفر تخمین زده می‌شود.

چاک هیل، وزیر دفاع امریکا در سفر اخیر خود به کابل اظهار اطمینان کرد، که دولت افغانستان قرارداد دوجانبه را قبل از آغاز سال ۲۰۱۴ امضاء می‌کند. ایرانیها هم در سفر آینده رئیس‌جمهور افغانستان به تهران، سعی خواهند کرد حامد کرزی را به خودداری از گذاشتن امضای خود پای بسته توافقی افغانستان و امریکا متقاعد سازند. تهران از سالها پیش تمایل زیادی به حضور امریکا در افغانستان ندارد.

زیرنویس از مترجم

(۱) - در باره دلیل امتناع امریکا از مبارزه با مواد مخدر در این نشانی‌ها بیشتر بخوانید (مقاله‌های «ذخیره کواکین امریکا» و «مافیای جهانی مواد مخدر و بانکها- دو بخش»):

<http://www.hafteh.de/?p=39983>

[http://www.ayenda.org/Mafiae%20Jahani%20Mawad%20Mokhader%20wa%20Bank%20ha%20II\(E.Shiri\).pdf](http://www.ayenda.org/Mafiae%20Jahani%20Mawad%20Mokhader%20wa%20Bank%20ha%20II(E.Shiri).pdf)

<https://www.chebayadkard.com/uploadfile/maghaleh1743.pdf>

منبع:

<http://www.fondsk.ru/news/2013/12/09/afganistan-v-strategicheskih-planah-irana-24477.html>

۲۵ آذر- قوس ۱۳۹۲